СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК L. Ч. 95. Джерзі Сити, Н. Дж., вівторок, 28-го квітня 1942. No. 95. Jersey City, N. J., Tuesday, April 28, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

Промова Гітлера в Парляменті є Повна Розчарувань і Сумнівів; Потішає Німців Тим, що Вже На Другу Зиму Німецька Армія на Сході Буде Краще Виеквіпована; Дістав Владу Карати Кожного, Хто Не Повинується

ВІДГУК ПРОМОВИ ГІТЛЕРА У ВАШИНГТОНСЬКИХ КОЛАХ

ВАШИНГТОН. — Враження у Вашингтоні з недільної промови Адольфа Гітлера є таке, що німецький диктатор тратить на впливі та значінню серед німецького народу. Урядові й політичні кола є тої думки, що його остання промова належить до найбільш песимістичних. Передівсім у Вашингтоні думають, що цей оптимізм щодо поганого положення Німеччини, який був видний останніми часами в аліянтському таборі, є цілком оправданим. Домагання Гітлера нової повновласти від Райхстагу для контролі над кожним німцем чи німецькою інституцією, вважаються познаками великих замішань та опозиції, що існують тайно в Німеччині. Цілком зрозуміло, що Гітлер вже і передтим мав необмежену власть над життям всіх німців. Його домагання одержати законодатну санкцію тої власти, кажуть у Вашингтоні, є показчиком, що не все гаразд внутрі Німеччини. Щодо воєнної стратегії, то у Вашингтоні думають, що Гітлер зверне всю свою увагу на східній фронт, щоб завдати червоній армії остаточний удар ще цього літа. З його промови видно, що він не задумує приступити до інвазії, а старається вийти з неї зо посиленої підморської та повітряної боротьби.

СХІДНІ СТЕЙТИ АМЕРИКИ ПІДУТЬ ПІД ВІЙСЬКОВУ КОНТРОЛЮ

НЮ ЙОРК. — Ген. Гю А. Дром, командант Східної Оборонної Команди та Першої Армії, заявив, що ціле східне побережжа, включаючи 16 стейтів, піде під військову контролю. Регуляцію мореплавства, освітлення та нагляд над ворожими чужинцями перебере армія. Встановлення військової контролі вздовж Атлянтійського побережа від Мейну до Флориди (включаючи рівнож Колюмбійський Дистрикт) буде проведено після такої самої схеми як і на західному побережжі, одначе, як заявив ген. Дром, не плянується масових виселень чужинців, як це було над берегами Тихого океану, де переселено в глиб краю 112,000 японців. Цивільні власти є зобовязані співпрацювати з армією під кожним аглядом, Ген. Дром ще заявив, що кожний американський громадянин чи громадянка повинні льояльно та щиро співпрацювати з армією в інтересі добра Америки.

АМЕРИКА МАЄ ГОТОВУ ВІДПОВІДЬ ДЛЯ ФРАНЦІЇ

ВАШИНГТОН. — У звязку з протестом французького уряду у Віші перед Вашингтоном в справі прибуття американської армії до Нової Каледонії, острова на Тихому океані, що є під зверхністю ген. де Голя, департамент стейту має готову вже відповідь. Ще 14. квітня ц. р. підсекретар стейту Сомнер Велес заявив, що Америка буде входити в дипльоматичні звязки з французькими посілостями в Африці чи на Тихому океані через французьких горожан, що мають контролю над згаданими посілостями.

КУРДИ ЗАМОРДУВАЛИ ЖІНКУ АМЕРИКАНСЬКОГО ЖУРНАЛІСТА

ВАШИНГТОН. — Департамент стейту подає, що група курдійських бандитів замордувала паню Лі Бурдет, жінку кореспондента „ПМ", Вінстона Бурдета, в північній околиці Ірану (Персія). Вона вибралася самоходом на прогульку по краю в товаристві перекладчика та сторожа. В дорозі напало на прогульковців пять бандитів, які замордували паню Бурдет. Всі інші врятувалися утечею. Замордована мала 32 роки та походила з Міляну, Італія. В 1940. вона як італійська кореспондентка стрілула будучого свого мужа в Румунії, де вони й поженилися.

КОЖНИЙ МУСИТЬ ДОПОМОГТИ ВИГРАТИ ВІЙНУ, КАЖЕ МЕКНАТ

ДІТРОЙТ (Міш.). — Пол В. МекНат, голова комісії людської сили, заявив на конгресі американських словян, що остаточна перемога вимагає співпраці та пожертвовання від кожної особи, що живе в Америці. МекНат твердив, що модерні війни не провадяться виключно людьми у військових одностроях, але цілими народами. Цивільні особи мають рівнож своє призначення та ролю у війні, бо, вдержуючи домашній фронт, вони допомагають воєнному фронтові. Він твердив, що стратегія Держав Осі полягає в тому, щоб відповідною пропагандою та розкладовою роботою розбивати Обєднані Держави. Американці, без огляду на своє національне та расове походження, повинні памятати, що єдність є передумовою перемоги.

КОРЕГІДОР ТА МАЛЬТА ВИМІНЮЮТЬСЯ ПРИВІТАМИ

ВАШИНГТОН. — Департамент війни повідомляє, що Корегідор і Мальта, дві найбільш виставлені на повітряні рейди твердині Обєднаних Держав, обміналися радіовими привітами та побажали собі успіху та витривалости у дальшій боротьбі з ворогами. Ген. Джанатан Вейнрайт, командант Корегідору, відповідаючи на привіт, висланий з Мальти генеральним губернатором Джорджом Шеден Доббі, заявив, що при Божій помочі обидва народи „простягнуть руки через моря, щоб вітати поворот свободи до демократичних народів світа".

МЕКСИКАНСЬКА ЕКОНОМІЯ ЗВЯЗАНА ТЕПЕР З АМЕРИКАНСЬКОЮ

МЕКСИКО СИТІ (Мексико). — В урядових колах думають, що по залагодженні відомого непорозуміння в справі нафти та по підписанні фінансового договору, усунено зо шляху останню перешкоду перед економічною співпрацею Мексика, що є також важною для остаточної перемоги демократичної справи над тоталітарною. Мексико задумує поширити свою індустріяльну експанзію при помочі американських капіталів, а за це Мексико, як цевоюючий союзник Америки, буде доставляти їй тих стратегічних матеріялів та мінералів, які є необхідними для воєнної продукції Обєднаних Держав. До них в першу чергу належить нафта, відтак цинк, олово, мідь, манган і інші підземні багатства.

ЗАТОПЛЕНО КОРАБЕЛЬ НА АТЛЯНТИКУ

ВАШИНГТОН. — Департамент маринарки подає, що ворожа субмарина затопила один американський корабель середньої величини на Атлянтику. 35 членів залоги врятувалися та прибули щасливо до Портленд, Меріленд. Перед катастрофою на кораблі вибухнув вогонь, який правдоподібно був доброю принадою для торпедових стрільців.

МАСОВЕ БОМБАРДУВАННЯ НІМЕЧЧИНИ

ЛОНДОН. — Британська повітряна фльота повела масову повітряну офензиву проти Німеччини. Зокрема в останніх трьох днях вона зосередоточила свої удари на місто Росток, що лежить над Балтійським морем. Те місто не дуже велике, але важне тим, що в нім містяться великі німецькі фабрики літаків. Впродовж трьох днів британські літаки скинули на те місто біля 500 тин вибухового матеріялу і завдали йому страшне спустошення. Водночас британські літаки бомбардували інші німецькі міста, та французьку територію, окуповану німцями. Німці пробують мститись за ці налети і бомбардували англійське місто Бат. Але німці, відносно з попереднім роком, нині є далеко слабші в повітрі від Англії, тому їх налети були слабі та не заподіяли більших втрат.

БАМБАРДУВАННЯ ЛЕНІНГРАДУ

КУЙБИШІВ. — Німці розпочали масове бомбардування Ленінграду. Вони післали проти нього повітряну фльоту, що складалась з 165 бомбовиків і бойових літаків. З них советські протилетунські гармати і літаки стягнули 35 в долину. Тяжкі бої ведуться на фронті біля Калініна. Німці, як подають советські звідомлення, понесли тяжкі страти, біля 3,000 в убитих.

КИТАЙЦІ ВИКОНАЛИ ПРОТИНАСТУП

ЛОНДОН. — Китайські війська в Бурмі виконали протинаступ на японські війська і вирвали їм назад з рук важне місто Тонгії, хоч японці мали велику перевагу в возах і літаках. Зате японці на іншім відтинку посунулись знов вперед в напрямку до міста Манделей і здобули містечко Яметін.

ВІДЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ЛЕТУНІВ. — За „ризиковну й важну місію понад неприятельську територію", генерал Делос Емонс дає хрести заслуги 9 членам свого летунського відділу, що служить в Гаваї.

ГІТЛЕР НЕ ПЕРЕДБАЧАЄ СКОРОЇ ПЕРЕМОГИ, ХОЧЕ БІЛЬШЕ ПРАВ

БЕРН. — Адольф Гітлер виголосив перед націстичним „райхстагом" промову, яка викликала глибоке враження не лиш за границею, але також у Німеччині тим, що не заповіла скорої перемоги для німців. Навпаки, Гітлер в ній заповів, що наступної зими німецькі вояки на східнім фронті будуть краще виеквіповані. Тими словами Гітлер потвердив, що вповні рахується з можливістю, що цього року Советів йому не вдасться розбити. Про Совети він лише заповів, що німецька збройна сила буде вдаряти в советського кольоса так довго, доки його не розібе. Він далі говорив, що інші народи беруть „участь у боротьбі з „большевизмом". Другим замітним явищем в його промові було те, що він домагався від „райхстагу" ухвали нових прав для себе, а саме, права усунути високого урядовця з його посади, без огляду на рішення судових властей, як теж без огляду на попередні заслуги цього урядовця. „Райхстаг" ухвалив йому ті права одноголосно. Предсідник „райхстагу", маршал Герінг, велів усім тим, що годяться на такі права для Гітлера, повстати з місць. Після того він навіть для формальности не запитав, чи є хто проти того права. В той спосіб ухвала перейшла „одноголосно".

ВІДГОМІН ПРОМОВИ ГІТЛЕРА В ЛОНДОНІ

ЛОНДОН. — Лондонські політичні кола уважають промову Гітлера за відрадне явище. В тій промові Гітлер виразно виявив, що в Німеччині не все гаразд. Заповідження, що фронт на східі наступної зими ще буде існувати, є багатомовне. Також багатомовним є факт, що Гітлер домагається нових прав. Вінже мав у своїх руках всі права. Він поставляв на високі судові позиції своїх довірених людей. Німецький суд вже давно станув на становищі, що на справедливість треба дивитись під кутом інтересів чи шкоди для держави. Домагаючись нових прав усувати високих урядовців понад голову суду Гітлер тим ствердив, що судові чинники, хоч ним настановлені й приняли засаду, що інтерес нації є понад справедливість, все таки ріжняться з Гітлером. Та ріжниця мусить бути дуже велика, коли Гітлер з тою справою удався аж до „райхстагу". Не виключене, що внутрі Німеччини наростає спротив проти Гітлера і він хоче заздалегідь приготовитись, щоб його криваво здавити.

ВІДГОМІН В СОВЄТАХ

КУЙБИШІВ. — Советські кола теж задоволені з промови Гітлера. Їх тільки вкололо те, що Гітлер підкреслив терпіння німецької армії внаслідок морозу і зими, а не внаслідок діяння советської армії. Заповідження Гітлера, що на чергову зиму німці на східнім фронті будуть краще виеквіповані, в советських колах пояснюють як ствердження ослаблення німецької сили. Зновуж домагання нових прав, щоб могти рішати понад голови суду, є признания, що внутрі край це є дуже здисциплінований і що національна мораль стоїть низько.

ФРАНЦІЯ ПРОТЕСТУЄ

ВІШІ. — Французький уряд запротестував проти висадження американських військ на острові Нова Каледонія. Той острів належав колись до Франції. Опісля його заходили війська генерала Де Голя і вдержують його як французьку посілість. Зо стратегічних потреб туди висаджено певну скількість американських вояків, які зовсім не оспорюють приналежности цього острова до французького народу. Проте уряд у Віші уважав за відповідне проти того запротестувати.

В ІНДІЇ НЕ ПОЛІПШИЛОСЬ

КАЛЬКУТА. — Гіндуський провідник Пандит Негру заявив, що це не відповідає правді, начеб по повороті сера Стафорда Крипса з Індії відносини між британіями і гіндусами поправились. Таке заявив в британськім парляменті Стафорд Крипс. Відносини погіршились, говорив Негру, не даючи ближчих пояснень під яким оглядом. — Гіндуси зустріли з чорними прапорцями приїзд одного свойого провідника Раджгопалахарі, який передтим зробив був заяву, що гіндуси не мають нічого проти того, щоб магометани дістали внутрі Індії незалежність. Гіндуси цього не люблять. Зате їхні політичні кола висказали задоволення що Америка прислала до Індії свого представника полк. Джансона, котрий зробив в імені Америки заяву, що Америка не має по війні в Індії ніяких політичних агресивних плянів.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзі Сіті і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

Не Хотячи Признався

Чергова промова німецького диктатора Гітлера все ще викликує багато толків і міркувань, хоча певно вже не тільки, що давніші. Нині всі вже знають, що він так любить себе послухати, що ніякої нагоди на це не минає. Такому чоловікові легко виступити з промовою навіть тоді, як не має нічого сказати.

До того в промовах Гітлера багацько всякого крутарства. Він часто говорить не нате, щоби щось сказати, але нате, щоби щось закрити. Неменше часто відкликує сказане попередно. Щоб дійти до того, що він властиво сказав, треба кожну промову порівнювати з попередніми; іншими словами складати його ріжні брехні до купи, щоби пізнати, яку правду він хотів закрити.

Власне з порівнання цеї промови з попередніми видно як на долоні, що Гітлер хоче закрити свої поважні невдачі. Адже він виразно обіцяв був давніше, що війна скінчиться до 1942. року. Тому остання промова повна викрутів і виправдань. Мовляв, погода була страшна й німці мусіли видержувати морози, ще гірші від тих, які витерпів Наполеон. Складає він старим своїм звичаєм вину за свої нещастя на англійців, французів, жидів, Чорчилів і Рузвельтів, але між стрічками йому виривається зовсім виразне признання, що німці не були підготовані до такої російської кампанії, яку їм прийшлося вести.

Це признання було видно занадто важке на слабий уже німецький шлунок, і щоби облекшити страплення його, Гітлер додав на приправу запевнення, що до наступної зими німці вже будуть краще підготовані, ніж до попередної. Та з цим запевненням він виглядає на того чоловіка, що ховаючись від дощу побіг під ринву, або на рибу, що вискочила з ринки й попала в огонь. Адже цим заспокоєнням він заповів німцям, що війна цього року не скінчиться, що німці мусять перейти ще одну страшну зиму, поки вони можуть сподіватися мира.

Наконець й щодо цього мира Гітлер зробив, може нехотячи, зовсім обтяжливе признання. Він нібито остерігав Британію, що вона може бути врятована тільки „з Европою", себто що вона не повинна накладати з Японією, але з Німеччиною. В іншому місці своєї промови він теж між стрічками натякає на те, що війна може скінчитися поразкою Німеччини.

Коли до цього додати ще натяки на те, що нерви в німців не видержують напруження, що дисципліна в Німеччині лишає багато до бажання, то не можемо так дуже й дивуватися, що цю промову стрінули з великою радістю не в Німеччині, але в Британії й Росії. Є це справді мимовільне признання з боку неподільного пана Німеччини, що з нею не все в порядку, що її жде ще довга боротьба, а по ній все таки страшна поразка.

„ЯК МАЛО МАЄТЕ ТУТ ПРИЯТЕЛІВ!"

Ось таке мали сказати недавно полякам в Вашингтоні, а довідуємось про це з бюлетеню польсько-американського пропаґандного Бюра Фундації Пулаского. І то не мають приятелів через — американських німців і українців. До такого заключення приходить польське пропаґандне Бюро. А що зачіпило теж і американських українців, то спробуємо на те дещо відповісти.

Крім французів нема такого другого народу, до якого американський уряд, а теж і американці взагалі, відносились з більшим сентиментом як до поляків. По першім польськім повстанню Америка приняла радо польських вигнанців, та ще виплачувала їм з державної скарбниці пенсії. І по другім польськім повстанню вся американська симпатія була з тими, що видали Косцюшка і Пулаского. А в новіших часах то вже й пригадувати не треба, якої ласки зазнавала Польща, бо й її відбудову треба завдячувати як не цілком то принаймні у великій мірі Вилсонови і американському урядови, словом — Америці. Теж і в теперішній трагедії знайшла Польща тут всюди симпатії. Прецінь згадується і тепер ра-у-раз про польську боротьбу, польську армію і т. п. А коли говорити про американський уряд, то він уже дав нераз глибокий вираз тому, що співчуває з трагедією польського народу, запевняючи цей нарід, що він знову позбудеться окупантів і знову стане вільним.

Що більше. Самі поляки вважають президента Рузвелта особливим своїм приятелем. Про це пишеться навіть у Бюлетені. І то ось так:

„Фундація Пулаского має відомости з міродайного джерела, що президент має особливу слабість до поляків".

І тому саме Бюлетен дораджує американським полякам глядіти ось так:

„Як льояльні горожани цього краю глядім на справу Польщі з пункту бачення президента Рузвелта: „Польща мусить бути!". А щоби була — треба діяти, не говорити".

Бюлетен дораджує ще американським полякам, щоб мали довіря до президента Рузвелта і не мучили його й американський уряд у справі східних границь Польщі. Ту справу, кажеться у Бюлетені, наразі відложено за згодою през. Рузвелта і ген. Сікорского, бо теперішня хвиля, коли Росія заанґажована у війні з Німеччиною, не надається до вирішення цеї проблеми.

Ось так пише Бюлетен. І радить:

„На політичні справи Польщі треба глядіти з точки погляду американського уряду, який незвичайно добре успособлений до Польщі. Він не дасть її нанести кривди, а теж пошанує і почування американських поляків".

Ось так маються справи. Чи не добре для поляків і Польщі? Чомуж польська пропаґанда, не зважаючи на те все, пише, що в Вашингтоні польська справа має мало приятелів? Чи їй ще замало мати за собою президента держави і уряд? Чим пояснити ось таке дивне становище?

Відповідь на те не така важка. Видно, що десь щось хромає. Видно, що політичні кола є заставлені політичними обставинами приглянутись ближче польським домаганням. Нам здається, що попросту так складаються політичні події, що треба тепер обовязково обєктивно розбирати, чи ті претенсії, що їх видвигають поляки, чи там їхній уряд, є дійсно справедливі. А не тяжко догадатись, що самі поляки знають, що як тільки обєктивні люди зачнуть приглядатись тому, чим була давна Польща, які землі загарбала, яким способом і після якого права, та як ними правила — то, зрозуміло, не можуть потверджувати того, чого домагається польська пропаґанда, ні не можуть визнати тої історії й тих статистичних дат, що їх та пропаґанда представляє, бо вони неправдиві.

Отже не є так, як пише Бюро Фундації Пулаского, що поляки мають у Вашингтоні мало приятелів. Навпаки, вони їх мають дуже багато, коли брати під увагу хочби тільки тих, про яких вони самі згадують. Що далиб наприклад, американські українці, колиб могли радіти з чогось хоч трохи близького до того, що мають поляки у Вашингтоні. А вони теж пробують зєднувати симпатії для визвольних змагань поневоленого українського народу! Але у своїх намаганнях опираються тільки на американському почуттю справедливости і на тому будують оборону України. На приятелях правди і справедливости!

Сама американсько-польська пропаґанда твердить, що сам „президент має слабість до поляків", а проте також мало бачить приятелів у Вашингтоні... Як так можна писати! В Вашингтоні є повно приятелів поляків. І то, як бачимо, на найвищих становищах. Але так є, що ті приятелі Польщі є теж приятелями правди і справедливости. Як такі, вони добре знають, що американські українці не були і не є проти того, щоб польський нарід став свобідним, щоб мав свою державу. Американські українці заявили в самому Вашингтоні, що вони бажають Польщі щастя, щоб вона стала сильною, а разом з тим поступовою і демократичною державою. Бажаючи їй щастя, не могли і не можуть американські українці бажати Польщі дістати назад те, що було її нещастям і що ним певно знову буде, якщоб вона назад це дістала. Ідеться як знаємо, про давні польські східні границі. І в тому одному полягає ціла „американсько - українська протипольська пропаґанда", а в нічому іншому! І не їхне слово чи письмо заважує, що в Вашингтоні, поляки мають „мало приятелів", а те, що американські поляки, як і польський уряд, ведуть пропаґанду в тому напрямі щоб Польща дістала такі землі, щодо яких вона не має ніякого права, коли думати по демократичному, та коли бажати Европі справжнього нового ладу і спокою, а не нових потрясень.

Бюлетен Фундації Пулаского організує американських поляків до мирної пропаґандної акції в справі тих східних границь і великої Польщі. Дораджує вести пропаґанду серед американського громадянства, бо там треба зєднувати для цеї справи прихильників, а уряд, мовляв, уже й без цього знає, які є домагання поляків.

Для нас цікаве тут те, що Бюлетен дораджує американським полякам позбутись деяких фатальних хиб. Радить наприклад так поступати:

„Хай поляк не говорить зле про поляка. Ніколи! Доволі багато говорять про нас злого інші. Якщо не маєш сказати про другого поляка щось доброго — не говори нічого! Мовчи, коли думаєш про поляки погано".

Або ще таке:

„Бо ми, американські поляки, що хочемо навчити Польщу демократії, самі її не маємо в серці. А чому не маємо? Бо живе ще в нас давній февдалізм; ось та жажда правити волею інших та гнобити кожного, що з нами не погоджується".

Чи не розумно сказані слова? Тільки чому говорити добре тільки про поляка? Чи не можнаб, коли так вже є, подумати теж і про те, щоб не говорити постійно зле про другого, а хоч часом згадати про щось добре? Бо якби так було, то чи не булоб інше життя між українцями і поляками? Чи не булиб тоді цілком певно розумні й чесні дебати навіть про такі справи як східні границі Польщі, особливо, коли про ці справи дебатують американські українці й американські поляки? Та як може це наступити, коли американські поляки не можуть вести іншої пропаґанди від тої, що оперта на такій ганебній писанині, як от, наприклад, „Дзенніка для Вшисткіх" з 14. квітня б. р., де далі обвинувачується американських українських організацій й американських українців в гітлеризмі й „оплачування німецьких шпигунів", та ще з „фондів українськоі орґанізації в сумі $6,000,000".

Чи можна ось такими способами зєднувати собі приятелів? Чи така проти-українська пропаґанда, що не рахується ні з правдою, ні з етикою, може зєднувати полякам симпатії навіть у Вашингтоні, де тепер такі речі дуже докладно провірюють і краще інших знають не тільки про польську справу, але теж і про українську, а зокрема і про тих 6 мілионів і т. п.?

Пише згадана польська газета, що „про долю України рішатимуть мілонові маси українських хлопів...", а не українські політики, зокрема американсько-українські. Та Бог би знеї говорив! Якби на тому мало статись, так ми, американські українці, навіть слова до того не додамо. Хіба, а це вже самозрозуміле, щоб ті „хлопи" мали можність сказати справжнє своє слово, а це, очевидно, буде можливе, коли при тому голосованню буде — Америка.

Ми маємо повне довіря до нашого президента і до нашого уряду. хоч вони нам ніколи нічого не обіцювали. Та це природне. Та ми віримо, що Америці довіряє теж і весь український нарід. Тому хай Америка питає вамих українських селян і всіх тих, що мешкають в Україні. І хай затвердить те, що той нарід скаже. Якщо американські поляки з тим згідні, так нема між нами ніякого непорозуміння, бо всі ми проти Гітлера, агресорів і насильства, а за свободу для поневолених народів. Тільки треба визнати, щоб поневолені рішали про свою долю, а не хто інший. Так думаймо, так пишім і в те вірмо, бо це справедливе. А тоді всі ми, будемо мати в Вашингтоні приятелів. І будемо самі собі приятелями.

Чи Це Резиґнація з „Расової Вищости"?

З окупованої німцями Европи, а головно з польських земель, наспівають вістки, які доносять, що в ґітлерівських колах переводяться певні зміни щодо теорії про „вищість" німецької раси. Сконфронтовані з величезною втратою людей на фронті, як теж з наглим упадком народин, німецькі лідери мали погодитись з тим, щоб допустити вже й поляків до своєї „панівної раси" та взивати польських дівчат, щоб дружились з німцями. Деяким польським жінкам, що мали діти з німцями, гітлерівські лідери зачали давати почесну тільки для німок назву „воєнної матері" („кріґсмутер"), а їх нешлюбні діти дістають всебічну опіку з рук німецької держави.

Польські кола в Лондоні одержали за минулу зиму чимало інформацій про цю політику німців взглядом поляків, яка є небувалою в історії цивілізованих народів. Підземельна польська газета „Нове Дроґі" приносить сензаційні відомости, що німці завели в Геленові, біля Лодзі, досвідчальний табор, де схрещують молодих польських дівчат з німцями, або польських хлопців з німецькими дівчатами.

До тих „таборів" беруть силою, польську молодь, головно молодих дівчат. Часто, пише згадана газета, невідомо де пропадають молоді дівчата на вулицях міст чи сіл. Їх виловлюють спеціяльні агенти та завозять до Геленова. Там вони переходять докладні лікарські оглядини й здорових віддають до табору, а нездорових випускають. З цього приводу діються трагедії. Щоб запобігти самогубствам, гітлерівці дають їм „наукові лекції" про „расову чистоту" німецького й польського народів. Згаданий табор в Геленові має мати тепер около 500 молодих хлопців і дівчат. Вагітних дівчат негайно відсилають до Німеччини, де по народженні дітей затруднюють їх на господарствах або по фабриках. 2

Стефан Роп, директор Польського Інформаційного Центру в Ню Йорку, пише в „Поліш Рівю", що причиною тої зміни німецької расової політики є факт, що німецька раса осягнула свою найвищу плодовитість в 1940 році, та що тепер вона постійно буде дефіцитовою, цебто буде більш смертности ніж народин. Це очевидно затривожило німецьких лідерів тимбільше, що поляки, українці та москалі, як взагалі словяни, мають далі велику надвижку, цебто є у них більше народин ніж смертности.

Згідно з обчисленнями Ропа, в 1985 році Польща буде вже перевищати німців під оглядом чисельности. Це могло, пише він, мати вплив на цю брутальну політику німців у відношенні до словянських народів; німці свідомо стараються вигубити якнайбільше словян, щоб не мати в будучині грізного конкурента та зробити місце для розвитку й зросту німецького народу. Німці нарочно переводять словян цілими тисячами до Німеччини, відділяють мужчин від жінок, розстрілюють молодих хлопців, забороняють подружжа поміж ними, а велику масу населення засуджують на голодову смерть.

Але, як вказують ці самі вістки з Польщі, німецькі лідери починають вже зневірюватися в це, чи їм вдасться знищити словян при помочі фізичних засобів. Тому то вони стараються використати їх бодай для того, щоб при їх помочі побільшити велику німецьку націю.

Німецька преса та радіо не перестають взивати, щоб було більше дітей, рекомендуючи навіть „хвилеву поліґамію", цебто многоженство, „Дас Шварце Корпс", орган Гестапа, не перестає закликати, щоб німецька молодь родила нешлюбні діти.

Ось тому німці приймають тепер до „герренфольку" вже навіть поляків і чехів, а особливо матерей, що родять діти від німців.

Усі повищі відомости є зібрані з польських інформаційних джерел. Передає їх в „Ню Йорк Геральд Трібюн" з 22. вітня ц. р. відома журналістка Соня Тамара.

Причта Про Хліб

(На основі шведського).

У кімнатці під стрихом старенької хатини жила раз убога бабуся. Купила собі саме хліб, гарний, смачний, добрий бохончик із ясною рожевавою шкіркою. Та який малесенький був той божий дар.

Убога бабуся сиділа з хлібом у руці, задумалася. Просто не важилася надпочати його.

— Господи Боже, — думала собі. — Чому той хліб такий дорогий. Чоловік ледви стягнеться на той ґрейцар, щоби сяк так насититися. — При цьому глибоко зітхнула.

Сумне зітхання вбогої бабусі полетіло блакитними височинами перед Господній престіл. І перемінилося у благання, у якусь прикру мушку, якої бреніння доходило до вух Господа, а яку годі було відігнати. Для тієї бабусі треба би щось зробити.

А вона все ще задумана сиділа з хлібонятком в руці, аж тут хтось застукав до дверей.

Відчинила двері. Перед бабусею станув дідусь із довгою сивою бородою.

Бідна жінка глянула перелякано на дідуся, та з якоюсь відвагою подумала, що то прошак — себто є ще бідніші люди ніж вона.

— Не можу вам нічого дати, я сама бідна — сказала та хотіла замкнути двері. Одначе дідусь поставив ногу між двері, тому не могла зачинити.

— Мушу говорити з вами! — сказав відважно.

— Ще хочете бути безсоромний та настирливий? — сердилася бабуся та знову хотіла на силу замкнути двері. — Тут нічого не дістанете! Таж від вас заносить горівкою!

Дідусь відчинив двері до решти та сказав достойно:

— Я святий Петро!

Бабуся похилилася до чорної землі та з жаху не могла промовити ні словечка. Пройшло чимало часу заки прийшла до себе.

— Господь Бог чув, що ви жалієтеся на дорожню хліба... Чи ви не знаєте, що за його святою велею збіжжа для всіх? Людям відав усю землю з усією її красою. Він хоче лише, щоби всі люди розумно користувалися його даром.

Коли дідусь із нею так гарно та приязно говорив бабуся набрала трохи відваги. Подала святому Петрові хліб, щоби глянув на нього та сказала:

— Двацять ерів... чи то не забагато за таке хлібонятко, яке воробець міг би понести у дзьобі?

Святий Петро взяв хліб у руку та приглядався йому пильно.

— Двацять ерів...? — повторив. — Годі повірити. Треба розглянути цю справу докладно й уважно.

Нараз він пропав у мряці з очей бабусі.

— Ні, ні, заждіть! — скрикнула з жалем бабуся та простягнула руки туди, де перед хвилинкою стояв дідусь. — Це мій хліб — і мусить лишитися тут!

Одначе схопила лише порожній воздух. Святий зник і поніс зі собою й останній бабусин хліб.

* * *

Селянина Лярса Єнсена із Скелєсунда пробудив із пополудневої дрімки якийсь білобородий дідусь.

— Що хочете? — спитався Лярс Єнсен прочунявши. Витягнувся на канапі, протер заспані очі, а ногами тимчасом шукав під канапою за ходаками.

— Чи знаєте, що це таке? — питався дідусь, показуючи селянинові бохонятко.

— Ну — відповів Лярс Єнсен — не знаю — а вас також не знаю. Хто ви такий? Чого тут шукаєте?

— Я святий Петро, — сказав дідусь поважно.

Лярс Єнсен зіскочив нараз і ввічливо присунув столець небуденному гостеві.

— Диви, святий Петро у нас — я радий з того, дуже радий з того, дорогий святий Петре. Прошу, святий Петре, будь ласка сісти! Воно дуже гарно, що ти й до мене раз навідався. Може дати вам дещо перекусити — бо — бодай щось випити? Я знаю, що ти змучений з дороги.

Святий Петро відмовився від усього та спитав поважно й мудро:

— Я рад би почути від вас, Лярсе Єнсене, щиру правду та справедливу відповідь. Люди жаліються на високі ціни хліба, — жито, що з нього спечений цей хліб, уродилося на вашому полі! Тому питаюся вас, чи добрий Бог не дав вам дощу та сонця даром, не жадаючи за це відшкодування? Як же можете нещасний нарід так вихісновувати?

Лярс Єнсен потирав неспокійно руки та сказав:

— Сонце й дощ, святий Петре... дощ і сонце... так, за те мусимо доброму Богові бути все вдячні... Та, найдорожчий Петре, тут по середині є й інші річи... зовсім забуваєте про штучні гної, про машини та службу... Про податки, додатки до податків, чинитьби й такси, не згадуючи вже ріжних інших видатків!

(Кінець буде).

Катастрофа в Гудсонському Тунелі

НЮ ЙОРК. — В ночі з неділі на понеділок наступила катастрофа підземної залізниці в Гудсонському тунелі, внаслідок якої було вбитих дві особи, а 400 ранених. Катастрофа спонідно наступила по зударенні двох поїздів й мала місце в тунелі близько Ексчендж Плейз, Джерзі Сіті.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ НА ПРИКЛАДІ

Англійські власти ствердили, що лондонські діти підчас повітряних бомбардувань поводяться дуже зрівноважено і спокійно. Вони таксамо мужньо зносять ті налети, як і старі. Фактично, вони тому так поводяться, бо з прикладу на старших бачать, як в таких випадках треба поступати. А це щераз стверджує стару виховну засаду, що дітей треба вчити не самими словами, тільки прикладами. Слова повинні служити лише до вияснення прикладів, а не до защіплювання якихось основних виховних засад.

Якщо мама на вид розрізаного пальця і трошки крови блідне, хапається за серце і мліє, те саме буде робити її донька. Правда, буває, що донька відмінюється від матери і на вид крови стає більш відпорною. Але такої зміни вона зазнає під впливом якогось іншого прикладу, а саме, коли побачить як якась інша жінка мужньо поводиться на вид крови. Діставши інший приклад і відповідне пояснення, донька може переломити свою одідичену по мамі вражливість і стати більш твердою. Коли хтось інший того духового одідичення не переламає, можна з певністю твердити, що донька буде поводитись точнісько так, як її мама поводилась в анальоґічних ситуаціях.

Слова мами, щоб донька не мліла на вид крови, бо це нерозумне, мало поможуть, коли своїм прикладом мама буде робити цілковито щось противне. Дитина зовсім льоґічно себе запитає: „Коли не треба так робити, то чому мама так робить?" Далі вона може зробити ще зріліший висновок: „Коли теоретичне знання, яке дає мені мама, не впливає на ділання мами, то як воно може поділати на мене саму?"

Таких ситуацій можна щодня знайти десятки, а навіть сотки. Зовсім без успіху залишиться наука мами, щоб великодушно прощати батькові його неувагу, коли він потрутить і зібє тарілку, вазонок, чи що інше, коли сама мама у подібнім випадку сціплює губи і змірить батька таким поглядом, від якого по спині пробіжать мурашки. Дитина як виросте, буде точнісько те саме робити. Правда, в дійснім житті найчастіше буває так, що не все за таку неувагу мама міряє батька холодним докірливим поглядом. Найчастіше вона йому прощає, коли в добрім настрою, а лютиться, коли поденервована. Але точнісько те саме буде робити її донька, як виросте: вона теж буде міряти свого чоловіка зимним поглядом, як буде сердита, а прощатиме, як буде в добрім настрою. В подібний спосіб як колись її мама, вона теж буде відноситись до інших осіб довкруги неї.

Ці навички, як сказано, мігби хтось інший переломити, але знову ж не теоретичними науками, тільки прикладами. Батько, який вчить сина, щоб був відважний ставши віч на віч з хижим звіром, внівець оберне свою науку, коли в звіринци затрясеться на рев льва. В таких випадках син, не звертаючи уваги на теоретичні науки, сам набере ляку перед львом, або — що дуже правдоподібне — захопиться іншим прикладом, інших людей, які спокійно поводяться перед львом; водночас він набере до свойого батька тихої зневаги.

Це лише яскраві приклади. Бувають тонкіші ситуації, які можуть бути рішальними в кристалізації моралі людини, понять її етики, її характеру, її почувань. Виховники кажуть, що такий малий приклад, як ось відкриття дверей для служниці, яка в своїх обох руках несе повно тарілок, може вирішити раз на все відношення хлопця до жіночого полу. Той приклад, більше ніж теоретичні поради, можуть навчити хлопця, що жінка, без огляду на її соціяльне становище, себто без огляду на це, що вона служниця, потребує деколи помочи від чоловіка, зокрема тоді, коли вона фізично перетяжена. Цей короткий приклад, себто це відкриття для служниці дверей, що могло забрати батькови лише одну хвилину, навчить хлопця більше, ніж цілогодинні словні тиради, як треба поводитись супроти жінок, та як треба демонструвати своє „джентельменство".

Книжки, оповідання, мають теж великий виховний вплив на дітей. Але знову ж таки, не ті книжки, в яких автор багато моралізує, тільки ті, в яких автор малює якнайбільше прикладів і ситуацій. По діянні героїв дитина вчиться саме як в житті поступати, а не по словнім навчанні автора.

Інколи дитина має такі навички, що є зовсім оригінальні і родичі не можуть вплинути на них власним прикладом, що так поступати не можна. Дитина, наприклад, може ссати пальця. Родичі цього не роблять, а дитина робить. Дитина може нищити ріжні речі, хоч теж в цьому напрямку від родичів вона дістає зовсім відмінні приклади. В таких випадках родичі мусять поступати дуже тактовно й обережно, щоб відучити дитину від лихих навичок, а водночас не зломати чогонебудь в ніжній дитячій психольоґічній структурі. Апель до розсудку дитини дуже часто помагає. Але цей апель до розсудку ділає поволи і треба бути терпеливим. Бож хіба старші люди не потребують довшого часу, щоб визбутись від якоїсь навички? Дитина теж потребує часу і родичі нераз завважать, як дитина бореться зо своєю лихою навичкою, як ось з ссанням пальця, з охотою розірвати забавку на дві частини, чи порисувати олівцем по стіні. Зробивши таку пакість дитина часто сама застановляється і немов сама себе карає докорами сумління. Смуток мами в такім випадку може більше вплинути на дитину, ніж пів тузіна ляпанців.

Правда, іноді треба дитину покарати фізично. Та лиш у дуже рідких випадках. Лише тоді, коли дитина робить щось з виразною ціллю, не так задоволити своє внутрішнє діточе жадання, як дошкулити комусь іншому. Коли добрий спосіб не помагає, то за такі злобні виступи таки треба покарати фізично, з тим застереженням, що ця фізична кара не була виконана в люти, під впливом якогось іншого подразнення. Бо дитина дуже добре відчує, коли її карають за її власні збитки, а коли за якісь зовсім інші, з нею непричасні справи.

В ніякім разі не можна карати дитини тоді, коли вона зовсім не розуміє за що її карають. Твердження, що „фізичні кари можуть бути успішним середником у вихованні дитини лише тоді, коли її умовий стан не підготований ще для цього, щоб зрозуміти наші вияснення, чи ціль рішучої постави, яку займаємо супроти дитини" — на мою думку зовсім помилкове. Такі фізичні кари можуть раз на все звихнути характер дитини. Вони можуть в неї витворити якийсь несвідомий, задушевний містичний страх, перед певними подіями, яких вона не може збагнути своїм мізком. Відгомін цього страху може лунати в серці чоловіка впродовж його цілого життя й паралізувати не один його корисний імпульс. Можливо, що з деякими атавістично обтяженими дітьми, які всупереч найкращим заходам родичів і виховних чинників непоборно клоняться до лихих вчинків, ті фізичні кари є потрібні. На всякий випадок, якщо їх взагалі можна до кого небудь примінювати, то хіба до дуже рідких і виняткових дітей, чого пересічні родичі не повинні ніколи самі вирішувати. Вони таки краще зроблять, коли кожну задуману фізичну кару супроти дитини будуть вияснювати і справедливо її вимірювати. Релігійне твердження, що „незнаючі не творять гріха" в такій самій мірі відноситься до дітей, як і до дорослих людей.

Е. Л.

Тиждень Війни

(Виготовлено Бюром Урядових Звітів, перекладено та розповсюджено Загальною Радою Американської Єдности).

Голова Ради Воєнної Продукції Нелсон, промовляючи в Ню Йорку, казав, що Злучені Держави вже перевищили воєнну продукцію „осі". Одначе з огляду на резервні запаси ворога „ми ще не виграли продукційного бою", казав він. Віцепрезидент Велес казав, що на липень цього року З. Д. будуть виробляти воєнного матеріялу більше, ніж яка інша держава в світовій історії.

Рада Воєнної Продукції подає, що до 1. квітня уряд видав понад 23 міліони долярів на воєнне зусилля. Нелсон звернувся до всіх головних контракторів, щоб встановляли відділи підконтрактів та заявляли про потребу їх до найближчого бюра Ради Воєнної продукції. Для того треба використовувати поза часову працю заступників. Рада нараховує перших 500 фабрик, які добровільно встановили комітети з заряду й робітництва для провадження продукційної кампанії.

Мабілізація людських сил.

Адміністратор Федерального Забезпечення МекНат був призначений головою десяти-ченної Воєнної Комісії Постачання Людських Сил. Комісія встановлена президентом, щоб „переводити найбільш успішну мобілізацію та максимальне використання краєвої людської сили". МекНат каже, що комісія буде переводити систему першенства праці при розпреділюванні людської сили на добровільній основі. Якщо це не вдасться, він буде домагатися права призначати мужчин і жінок на спеціяльну працю. Він подає, що додаткових 10 міліонів робітників буде потрібно для воєнної продукції в цім році. Багато з них буде жінок, молоді та старших робітників, що вже залишили працю.

Президент призначив тиждень від 3. травня Краєвим Тижнем Приняття на Працю. Він звернувся до підприємців, аби вивчали та приймали на працю жінок і старших мужчин, аби уникнути браку робочих рук. Комітет справедливого приняття на працю наказав 10 компаніям, які мають великі воєнні контракти, аби спинили дискримінацію робітників на расовій або релігійній підставі.

Воєнний фронт.

Секретар війни Стимсон казав на пресовій конференції, що американська армія є майже готова до наступу. Комунікати армії подають, що 13 американських бомбовиків з австралійських баз затопили підчас налету на японські приміщення на Филипинах чотири ворожі кораблі, ушкодили чотири інших та спричинили далекосяглі шкоди. Бомбовики перелетіли туди і назад 4,000 миль.

Ґенерал Мек-Артур, як головно-командуючий силами Обєднаних Держав на Південно-західній частині Тихого Океану, призначив членів свого штабу. Ґен. Вейнрайт подав, що острів Корегідор може і повинен втриматися. Він казав, що приблизно 60,000 американських і филипинських боєвих і небоєвих вояків на Батаані є тепер в руках ворога. Повідомляється про затоплення восьми кораблів Обєднаних держав ворожими підводними човнами на Атлянтику.

Заграничні відносини.

З Білого Дому повідомляють, що допомога згідно з „Ленд-Ліз" піднеслася до понад 3 міліонів долярів з кінцем березня. Воєнні доставки до Росії в березні були два з половиною разів більш ніж за лютий. Президент Рузвелт повідомив амбасадора у Віші Лейгі, аби повернувся до З. Д. за інструкціями, з огляду на перебрання нового уряду в Франції пронімецьким Лявалем. Департамент стейту заявив, що три американські кораблі, які мали везти харчі та одяг до Франції, затримані, поки не выясниться ситуація у Віші.

Армія й побор рекрутів.

Департамент війни подає, що орґанізація 32 нових дивізій в цім році провадиться згідно з пляном. З огляду на поширення армії, буде подвоєна сила Військових Медичних Корпусів. Лікарі до 45 літ та зубні лікарі до 35 літ можуть бути призначені першими лютенентами. Департамент також подає про формування нової боєвої сили — Команди Нищення Тенків. Вишкіл для неї пічнеться на початку цього літа в Тексас.

Департамент повідомляє, що будуть уділюватися 10-денні відпустки покликаним до війська, якщо місцеві комісії заявлять, що це потрібне для полагоди особистих справ. Директор побору ґен. Герші казав, що кількість рекрутів кляси 1-А правдоподібно вичерпається з кінцем літа та покликання кляси 1-Бі правдоподібно пічнеться в осени.

Фльота й летунство.

Департамент фльоти повідомляє, що Бюро Морських Варстатів та Доків буде служити як посередніча аґенція для департаменту для всього будівництва, що виконується приватними аґенціями, включаючи підконтрактову працю, уділену головним контрактором. Спущено на воду два нові нищителі. Президент наказав секретареви фльоти Наксови перебрати три фабрики „Брюстер Еронавтикел Карп.", щоб збільшити їх продукцію.

Президент Рузвелт та канадійський премієр Мекензі Кинґ видали спільну заяву, що всі Обєднані Держави, що провадять летунський вишкіл в З. Д. або в Канаді, напочатку травня будуть мати наради про „дальші обєднані військові зусилля".

Пароплавство.

Адміністрація Воєнного Пароплавства зареквірувала всю решту океанських кораблів американських власників, які доси ще не були перебрані урядом. Всі подробиці плавби — вантаж, шляхи подорожі та час відпливу — для ось тих кораблів океанського плавання тепер визначуються Адміністрацією Воєнного Пароплавства. Президент уповноважнив Морську Комісію „придбавати, вживати та розміщати" кожне нерухоме майно, або особисту власність, необхідну для будування торговельних кораблів. Також надав право Комісії видавати медалі краєвим торговельним морякам за визначну поведінку.

Воєнні бонди й марки.

Департамент скарбу подає, що 1. травня почнеться кампанія за добровільне приречення населення З. Д. призначати на купівлю Воєнних Щадничих Бондів і Марок щонайменше 10% від прибутків. Будуть встановлюватись спеціяльні комітети в кожному повіті країни. Будуть старатися подвоїти місячну закупку бондів і марок. Рада Воєнної Продукції подає, що до 1. квітня продано бондів на 5 міліонів долярів.

Пайкування.

Бюро Адміністрації Цін повідомляє, що буде видаватись один фунт цукру на особу на два тижні. Пайкові книжки не будуть видаватись особам, які вже мають більше ніж 6 фунтів цукру. У тих, хто має на руках два фунти цукру, але не більше як шість, будуть відірвані з книжки відповідні марки при реєстрації. По одній марці на кожний фунт поверх двох фунтів. Кожна особа, що дістане книжку, може отримати додаткових не більше як 5 фунтів цукру для консервовання та конфітур на рік.

Цивільне постачання.

Рада Воєнної Продукції наказала спинити продукцію середних та важких троків для цивільного вжитку після вичерпання теперішньої квоти. Рада „заморозила" всі запаси установок для огрівання, за виключенням у дрібнім продажу на $5 або менше та на спеціяльні дозволи катеґорії А-10 або вищі. Рада також заборонила продукцію печей на нафту та великих печей на вуґіль в мешкальних будинках. Обмеженно вживання шелаку для вироблення фонографічних рекордів на 30% від кількости 1941. року.

Будівництво.

Федеральний Адміністратор Мешкальної Справи, Блендфорд казав, що він встановить районові бюра, на пробу 10, щоб покласти більшу відповідальність в переведенні програми воєнного будівництва в один біліон долярів на громади, які з того користають. Відповідальність за будовання проєктів залишається у Вашингтоні. Рада Воєнної Продукції повідомляє, що військові та інші важні конструкції в 1942. році будуть найбільшим доконанням в історії, — поверх 20 відсотків рекордного 1941. року.

(„Тиждень Війни" підсумовує інформації, взяті з урядових джерел про важні події тижня, включаючи понеділок, 20. квітня).

Кожна кубічна миля океанської води, згідно з обчисленнями, містить алюмінія, вапна, хльору, брому, міди, золота, йодини, заліза, маґнезії, раду, срібла, стронції і сірки — вартости пять біліонів долярів.

—o—

Найскорший чоловік потрапив бігти 21.76 миль на годину.

ЛЮБЛЯТЬ АМЕРИКАНСЬКІ ПАПІРОСИ. — До якогось неназваного австралійського порту приплив корабель, навантажений американськими вояками. Видно вояки почали кидати на причал американські папіроси. Австралійські вояки на причалі відразу показали, що вони знають їх смак.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Заступник ґубернатора говоритиме на українськім вічу.

Есемблимен Степан Ярема, що є головою Українсько-Американського Комітету для Продажі Воєнних Бондів, доносить з Олбані, що лютенент-ґовернор Полетті дав згоду на те, щоби взяти участь і говорити на масовім вічу американських українців, що відбудеться в Купер Юніон в Ню Йорку, дня 17. травня. Віче буде американською патріотичною маніфестацією для зорганізовання ще ширшої акції для закупна воєнних бондів і піддержки воєнних змагань нашого краю.

ТРОШКА ГІРКОГО ГУМОРУ

Недавно американські ґазети принесли з Куйбишева новинку, що на Карпатській Україні вибухло повстання. Заголовок до тої новинки подано, що „Чехи ведуть повстання в Карпатській Руси". Тепер якийсь Еміль Гавас „поправляє" в „Н. Й. Таймсі" з 25 квітня ц. р. і каже, що це повстання розпочали „не чехи, тільки карпатороси (русини), чехословацькі громадяни, живучі в Карпатських лісах". „Борячись під досвідченим проводом чеських старшин, вони напали на знацізованих мадяр", каже Гавас.

Ось так „сусіди добрі" на американському ґрунті забирають славу окуплену чистою українською кровю. Багном брехливих доносів вони закидали факт, що це українці розпочали з мадярами війну на смерть і життя ще в 1939 р. „Русскіе" тоді кумались з мадярами. І хоч мадяри при німецькій помочи окупували Карпатську Україну, та війна раз сильніше раз слабше триває до нині. Але славу за ці українські зусилля забирає „добрий сусід"...

ТАЙНІ ВИСТАВИ АМЕРИКАНСЬКИХ ФІЛЬМІВ У ФРАНЦІЇ

ВІШІ. — В Франції висвітлювання американських фільмів є заборонене. Проте існують тайні театри, в яких висвітлюють ті фільми не звертаючи уваги на заборону. Вступ до тих театрів далеко дорожчий, ніж до леґальних. Ті театри нагадують американські тайні „салуни" з часів прогибіції.

ГОЛОВНИЙ УРЯД У. Н. СОЮЗУ

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ:

ГОЛОВНИЙ ПРЕДСІДНИК:
МИКОЛА МУРАШКО,
81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ЗАСТУПНИК ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА:
ГРИГОРІЙ ГЕРМАН,
80 W. Jackson St., Wilkes-Barre, Pa.

ЗАСТУПНИЦЯ ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА:
МАРІЯ МАЛЄВИЧ,
344 Becks Run Road, Pittsburgh, Pa.

ГОЛОВНИЙ СЕКРЕТАР:
ДМИТРО ГАЛИЧИН,
81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ГОЛОВНИЙ КАСІЄР:
РОМАН СЛОБОДЯН,
81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ГОЛОВНА КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ:

ДМИТРО КАПІТУЛА,
33 S. Hancock St., McAdoo, Pa.

Д-р ВОЛОДИМИР ГАЛАН,
1134 Atwood Rd., Philadelphia, Pa.

Д-р АМВРОСІЙ Т. КІБЗЕЙ,
11903 Jos. Campau Ave., Detroit, Mich.

РОМАН СМУК,
1515 Estes Ave., Chicago, Ill.

СТЕПАН КУРОПАСЬ,
4041 W. Kamerling Ave. Chicago, Ill.

ГОЛОВНІ РАДНІ:

ПАВЛО ДУДА,
947 Ottawa St., Windsor, Ont., Canada.

СТЕФАН СЛОБОДЯН,
4323 N. 16th St., Philadelphia, Pa.

ІВАН РОМАНИШИН,
711 Grove St., Irvington, N. J.

ТАРАС ШПИКУЛА,
1409 N. Lawler Ave. Chicago, Ill.

ВОЛОДИМИР ДІДИК,
6521 Rutland St., Detroit, Mich.

ГЕНОВЕФА ЗЕПКО,
887 Boulevard St., Akron, O.

МИКОЛА ДАВИСКИБА,
41 Rosewood St., Mattapan, Mass.

ЕВГЕН ЛЯХОВИЧ,
72-50 Manse St. Forest Hills, L. I., N. Y.

АНТІН ШУМЕЙКО,
1972 Ostwood Ter., Union, N. J.

ДМИТРО ШМАҐАЛА,
1504 E. 173rd St., Cleveland, Ohio

ЮЛІЯ БАВОЛЯК,
76 S. Tamaqua St., McAdoo, Pa.

Головна канцелярія У. Н. Союзу знаходиться у власнім домі під числом 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Почтова адреса У. Н. Союзу: P. O. Box 76, Jersey City, N. J.
Telephone: BErgen 4-1016.

Жіноча Сторінка

День Здоровля Дитини

Буде ним цього року день 1. травня після рішення президента Рузвелта, який для цеї події видав окрему проклямацію, якою взиває до здвоєної праці установи та одиниці, що відповідальні за здоровля американської дитини.

Справа дитячого здоровля набирає подвійно важного значіння у военному часі. Перше, бо ізза втрат у людях на военних фронтах стає конечним берегти дбайливо цей молодечий матеріял, який вчасніше буде мусів перебрати на себе обовязки старшого покоління. Друге, державна медицина та шпитальництво іде у першу чергу на послуги війська та робітництва, занятого при оборонній праці, тому якканебудь діточа епідемія сталаб трудніщою для поборення ніж у нормальних часах та впровадилаб надмірне перетяження лікувального апарату. Ізза цього президент вважав потрібним вжити для цеї справи свойого авторитету та візвати до дбайливости усіх, які чимнебудь заважити можуть на охороні здоровля наймолодшого американського покоління.

У засяг повинностей цього роду входить перш за все охоронне щеплення проти двох найгрізніших дитячих недуг: віспи та дифтерії. Публичні установи здоровля, школи, осередки опіки над немовлятами, мають дбати про це, щоб кожна дитина після покінчених девяти місяців була щепленою, та провірити, чи у старшої дітвори цього обовязку колись не занедбано. Дальше вимагається здвоєної вважливости для таких справ, як інспекція молока, питної води та поживи, що належить до ріжних санітарних установ та урядів. Навіть ціною збільшених коштів мусять міста вдержувати ці ділянки у найкращому порядку та справному діланню.

Але рівнальною для здоровля дітвори все ще стає таки ця дбайливість, яку виявляють родичі згл. мами у себе дома для справи її фізичного виховання. Пожива, сон, відповідна скількість руханки чи забави на дворі, охайність — це основні речі, необхідні для розвою дитини й її здоровля. І якщо держава завдає собі стільки додаткового труду, щоб крім побічних пекучих справ виказувати так багато вважливости для здоровля дітей — наскільки більше повинноб воно найти опіки у кожній хаті де є діти, у родичів, що глядять на них не очима холодних калькуляцій над будучим станом населення, але серцем та бажанням бачити свою дітвору сильною та витривалою у майбутньому життєвому змагу.

Треба було аж війни для цього, щоб відкрити недостачі і хиби у загальному відживлюванню Америки. Так, при цілому нечуваному багатстві і ріжноманітности харчів, які має Америка — її населення, а перш за все дітвора, не діставала поживи необхідної для свойого правильного розвою. Це виказали лікарські оглядини новобранців, і воно негайно викликало всенародний алярм біля справи правильного відживлювання американських родин. Від цьої хвилі пишеться та говориться без упину про ріжні штуки з відживчої ділянки, а жіночу кухню відноситься до ступня почесної установи народнього здоровля.

Найважніше з цього, чого жінки навчилися тепер у ділянці відживлювання дітей — це відомости про існування двох родів поживи т. зв. захоронюючу і цю, що засобляє тіло в енергію. Для вірпорности дитини на недуги, а з цим для правильного її розвою аж до часу фізичної зрілости захоронююча пожива є багато важніщою — для дорослої людини обидва роди потрібні у такій самій мірі. Що належить до захоронюючої поживи? Молоко, ярина, овочі, яйця, мясо та олій з рибячої утроби, а кожної з цих пожив мусить дитина діставати щодня у скількости, відповідній вікови. Другий рід поживи, що до нього належать товщі, каші, цукор і т. п. Нехай дитина їсть аж після цього, як мала достаточну скількість захоронюючих харчів. Цю засаду виголошують лікарі-педіятристи вважаючи її найпевнішою запорукою кращого стану здоровля у майбутньому.

Недостача захорончої поживи є небезпечною ізза цього, що її наслідків назагал годі в організмі підмітити, поки вспіла вчинити більної шкоди. Нерідко забирає воно цілі літа і кінчиться недугами, яких тяжко вилічити, якщо взагалі не лишають на ціле життя неусувальних слідів на здоровлю.

Одна фабрика живностевих продуктів вжила була для своєї реклями знимку дитини, яка своїми рожевими личками та товстим тілом мала голосити досконалість виробів фабрики. Та як знимка появилася на публичних місцях, почали від лікарів напливати завваги, що дитина-модель ні трохи не подабає на образ здоровля, бо форма голови вказує на кривуху, а пропорції тіла на неправильну, слабу будову дитини. Крім лікарів ніхто цього не підмітив і для звичайного ока дитина робила принадне та здорове враження.

Відомости про правильне відживлювання дітей як запоруку їхнього здоровля, є сьогодня так розголошувані на ріжні способи, що ні одна мама не може боронити себе їх незнанням та нефаховістю. А кожне занедбання відібється теж на ній самій журою та турботами, що йдуть у слід за кожною недугою дитини.

Клявдія Олесницька.

І ПАНІ БЕРУТЬСЯ ДО БРУДНОЇ РОБОТИ. — Одіті в оверoли, девять жінок з Нюйорської Ради Фльотної Ліги переходять тепер курс складання моторових троків. На світлині є жінка Роберта Грента й Джейкоба Астора (з інструктором).

СТАВАЙТЕ В РЯДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКИЙ Є НАЙБІЛЬШОЮ І НАЙСИЛЬНІШОЮ УКРАЇНСЬКО - АМЕРИКАНСЬКОЮ ЗАПОМОГОВОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ.

На Тему: Чоловіки й Жінки

„ЖІНОЧА ВЕСНЯНА ОФЕНЗИВА"

Так назвала відома департаментова крамниця Братів Гимбелів у Ню Йорку свій курс з 4 лекцій про основи домашньої господарки, відживлювання й протирейдової захорони. Дві тисячі жінок зявилося на кожну з тих лекцій, для влаштування котрих помагали крамниці відомі встанови, як Червоний Хрест, Домашній Інститут Ню Йорк Геральд-Трибюну й інші.

Про відповідальности й нагоди для жінок вчас війни говорила відома письменниця Фені Герст.

ПЕРЕСУВАЄ ЖІНОК ДО ВОЕННИХ ПРОМИСЛІВ

Нюйорський відділ „Адміністрації Поступу Праці" (WPA) працює над тим, щоби перенести жінки до военних промислів. У минулому місяці канцелярія при 70 Коломбас Евеню пересунула в цей спосіб 200 жінок, а тепер пересуває вже по 60 денно.

Перед відосланням жінки до якогонебудь промислу бюро переводить над нею відповідні досліди над її здібностями.

УЧАТЬ ЖІНКИ НАПРАВЛЯТИ АВТА

Організація „Америкен Вімен'с Волюнтер Сервіс" дала курси автомобільної механіки 1,700 жінкам.

Ці, що покінчили курси, вже не потребують відкликатися до гаражів по всякі направки автів; вміють усе робити самі.

КОЛИ БУДЕ РЕЄСТРАЦІЯ ЖІНОК?

Подають з Вашингтону, що уряд ще не рішився, коли має бути реєстрація жінок. Ходять чутки, що президент Рузвелт, котрий перший згадав про це на недавній конференції з пресою, хотів би, щоби це було якнайскорше, одначе інші високі урядники думають, що недостача робочих рук ще не така поважна, щоби аж братися за реєстрацію жінок.

ЖІНКИ В КРУЦІЯТІ ПРОТИ ПІСТРЯКА („РАКА")

Нюйорський Пістряковий Комітет дав признання за кампанію проти цеї страшної недуги 201 жінкам.

Першу нагороду признано 85-літній пані Дрейфус, що сама вирятувалася від пістряка, а потім присвятила весь свій час, енергію й гроші, щоби повчати інших про небезпеки цеї недуги й можливість її лікування.

„ДИТИНА В ВІЙНІ"

Так названо конференцію, влаштовану оноді „Ню Йорк Таймсом" для дискусії над вихованням дитини в военний час.

Після дискусії над відношенням дитини до забави, запитано слухачок, чи на їх думку дітей треба захороняти перед занадто лячними проявами війни. Більшість відповіла: Так.

Одна з жінок видно висказала погляди цеї більшости, коли вона сказала, що війна й без того стала дуже напруженою частиною дитячого щоденного життя, та що ще дальше зображування лячних сторін війни може витворити в дітях умову хоробливість.

БОФАЛО ПОТРЕБУЄ ЖІНОК

„Юнайтид Стейтс Емплоймент Сервіс" у Бофало, Ню Йорк, видав заклик до жінок зголошуватися до праці в фабриках. Каже це бюро, що в найближчих 6 місяцях та околиця буде потребувати 10,000 жінок. Бюро радить, щоб до праці зголошувалися самотні дівчата понижче 21 літ життя, вдови й замужні жінки, котрих чоловіки в армії.

ЖІНКА ПРО МОВУ

Літературні критики й огляди висказуються з великим признанням про нову книжку про мову, що її написала Маргарет Шлавк під наголовком: Дар мов.

Спеціяльну увагу присвятила авторка перемінам мови. Мимоходом вона розбиває велику масу упереджень і забобонів на цьому полі, про котре кожний почувається покликаним говорити, а про котре мало хто завдає собі труду щось солідного прочитати.

ЖІНКИ НА СТОРОЖІ КАНАДІЙСЬКОГО ЗАКОНА ПРО ЦІНИ

Канадійські жінки працюють як сторожі канадійського закону про контролю цін. Вони доносять властям через свої клюби про всякі нарушення цього закону дрібними торговцями.

Для поширення цеї праці й обхоплення нею всего краю, жіночі організації Канади скликали до Отави конференцію президенток 18 найбільших жіночих організацій.

ДЕРЖАВИ ОСІ ВТРАТИЛИ ЧОТИРИ КОРАБЛІ

ЛОНДОН. — Британські субмарини затопили чотири великі транспортові кораблі, належачі до Держав Осі. Ті кораблі везли на собі военні матеріяли через Середземне море, для своїх армій в Лібії.

ТАРЗАН, ч. 553. Даремний крик.

Коли запала ніч, Вилйено почав сам лізти по машті, держучи в руках довгий шнур. Зеля дуже дивувалася, що він думає робити.

А може її напасник буде старатися закинути шнур на неї й так обмотавши, буде старатися стягнути її на долину? — шучила її думка.

Відчуваючи страх та непевність, дівчина з цілої сили почала кричати: „Тарзане, допоможи мені!"

Серед скрипоту весел Тарзан чув голос Зелі, але він був галерним невільником, прикутим до весел. Яку поміч може її тепер дати?

Потреба около 150,000 зерняток кукурудзи, щоби наповнити стандардової величини мішок зерна.